

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

KANSIZ- TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:74433/01)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

22 Mayıs 2007

İşbu karar AİHS'nin 44§2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli bazı düzeltmelere tabi olabilir.

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (74433/01) başvuru no'lu davanın nedeni, bu ülke vatandaşı Cumhuriyet Kansız'ın (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) 9 Kasım 2000 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

OLAYLAR

I. DAVA KOŞULLARI

Başvuran, 1945 doğumlu olup Ankara'da ikamet etmektedir.

Karayolları Genel Müdürlüğü 1991 tarihinde, başvurana ait olan ve Ankara'da bulunan bir taşınmazın 228.457.500 Türk Lirası karşılığında kamulaştırılmasına karar vermiştir. Kamulaştırma kararı 7 Eylül 1993 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

Başvuran, 17 Eylül 1993 tarihinde kamulaştırma bedelinin arttırılması talebiyle Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurmuştur. Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, 7 Kasım 1996 tarihinde başvurana, taşınmazın devredildiği 24 Eylül 1993 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 3.477.848.000 Türk Lirası tutarında ek ödeme yapılmasına karar vermiştir.

Yargıtay, 26 Mayıs 1997 tarihinde taşınmazın değerinin tespit edildiği sırada ilk derece mahkemesinin yüksek gerilim hattının varlığını dikkate almadığı gerekçesiyle verilen kararı bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi 18 Mart 1998 tarihli bir kararla Yargıtay kararını kabul etmiştir. Tespit edilen tutar başvurana ödenmiştir.

Yargıtay, 21 Eylül 1998 tarihinde bu kararı onamıştır.

Başvuran tarafından yapılan düzeltme başvurusu 17 Aralık 1998 tarihinde reddedilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü, başvurana 24 Eylül 1993 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere ek kamulaştırma bedeli olarak 11.959.610.000 Türk Lirası (yaklaşık 20.492 Euro) tutarında ödeme yapmıştır.

HUKUK AÇISINDAN

I. 1 NO'LU EK PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, adli bir kararla kendisine ödenmesine karar verilen miktarın ödenmesinde gecikmeden ve Türkiye'deki yüksek enflasyon oranı karşısında yetersiz kalan gecikme faizi nedeniyle ek tazminatın değer kaybettiğinden şikayetçi olmakta ve bu itibarla 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine gönderme yapmaktadır.

A. Kabuledilebilirlik Hakkında

AİHM, içtihadından doğan kriterler uyarınca (Bkz., özellikle *Akkuş* kararı) ve elindeki mevcut unsurlar doğrultusunda başvurunun esastan incelenmesi gerektiği kanaatindedir. AİHM başvuruda başka hiçbir kabuledilemezlik gerekçesi ile karşılaşmadığını tespit etmektedir. Bu nedenle başvurunun kabuledilebilir ilan edilmesi uygun olacaktır

B. Esas Hakkında

AİHM daha önce bu davaninkine benzer soruları gündeme getiren başka davalar da incelemiş ve I No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (Bkz., *Akkuş*, adigeçen karar, s. 1317, § 31 ve *Aka*, adigeçen karar, s. 2682, §§ 50-51).

AİHM mevcut davayı incelemiş ve Hükümet'in davayı farklı şekilde sonuçlandırarak hiçbir tespit ve delil sunmadığı kanaatine varmıştır. Ulusal mahkemelerin kararına göre kamulaştırmayı yapan idare tarafından başvurana verilmesi gereken ek tazminatın ödenmesindeki gecikme, başvurayı, mülkünün kamulaştırılmasına ilaveten ayrı bir zarara daha sokmuştur. Söz konusu davanın toplam fiili süresi ile ikiye katlanan bu gecikme, AİHM'yi, başvuranın genel yararın gerektirdikleri ile mülkiyet hakkına saygının korunması arasında hüküm sürmesi gereken adil dengeyi bozan alışılmışın dışında ve ölçüsüz bir yüke katlanmak zorunda kaldığı yönünde düşünmeye sevk etmektedir.

Sonuç olarak AİHM, I No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

II. AİHS'NİN 6 § 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran aynı gerekçelerle AİHS'nin 6 § 1 ve 13. maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

AİHM yukarıdaki kararını dikkate alarak sorunun ayrıca bu madde altında incelenmesinin gerekli olmadığına kanaat getirmiştir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran maddi tazminat olarak 250.000 Euro (iki yüz elli bin), manevi tazminat olarak 200.000 Euro (iki yüz bin) talep etmektedir.

Hükümet bu miktarlara itiraz etmektedir.

AİHM, *Akkuş* kararında benimsenen hesaplama yöntemini gözönünde bulundurarak ve ilgili ekonomik veriler ışığında başvurana maddi tazminat olarak 20.000 Euro ödenmesine karar vermiştir.

AİHM manevi tazminatla ilgili olarak mevcut dava koşullarında ihlal kararının kendisinin adil tazmin için başlı başına yeterli olduğuna kanaat getirmiştir.

B. Masraf ve Harcamalar

Başvuran ayrıca AİHM ve yerel mahkemeler önünde yaptığı masraf ve harcamalar için 6.000 Euro talep etmektedir. Başvuran bununla ilgili olarak, yerel mahkemeler nezdinde yapılan masraflarla ilgili olarak 7 Ocak 1997 ve 27 Ocak 1997 tarihli 69.491.228 Türk Lirası (yaklaşık 36 Euro) tutarında iki fatura sunmaktadır.

Hükümet bu miktara karşı çıkmaktadır.

AİHM'nin içtihadı uyarınca ancak gerçekten yapılan ve makul miktardaki masraf ve harcamalar geri ödenebilmektedir. Mevcut davada ve elindeki mevcut unsurlar ve yukarıda ifade edilen kriterler uyarınca AİHM başvurana, mahkeme masraflarını karşılamak üzere toplamda 200 Euro ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kalan kısmının *kabuledilebilir olduğuna*;
2. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 6 § 1. ve 13. maddelerine ilişkin olarak dile getirilen şikayetlerin ayrıca incelenmesinin *gerekli olmadığına*;
4. a) AİHS'nin 44 § 2. maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından başvurana maddi tazminat olarak 20.000 Euro (yirmi bin Euro), masraf ve harcamalar için 200 Euro (iki yüz) *ödenmesine*;
- b)Sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Hükümet'in, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
5. Mevcut kararın kendisinin manevi zararın tazmini için başlı başına *yeterli olduğuna*;
6. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddedilmesine*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesi gereğince 22 Mayıs 2007 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.